

..

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.III.20/2020/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Soós László, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. október 8.

Az ügy tárgya: embercsempészés büntette

Terhelt(ek): VI. rendű

Első fok: Szegedi Járásbíróság, 25.B.2588/2014/140., ítélet, tárgyalás,
2017. szeptember 21.

Másodfok: Szegedi Törvényszék, 2.Bf.797/2018/42., ítélet, nyilvános ülés,
2019. június 25.

Az indítvány előterjesztője: a VI. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a VI. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészség büntette miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a VI. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Járásbíróság 25.B.2588/2014/140. számú, illetve a Szegedi Törvényszék 2.Bf.797/2018/42. számú ítéletét a VI. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Szegedi Járásbíróság a 2017. szeptember 21. napján kihirdetett és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.797/2018/42. számú ítéletével 2019. június 25. napján jogerőre emelkedett 25.B.2588/2014/140. számú ítéletével a VI. rendű terheltet társtettesként, folytatólagosan elkövetett embercsempészség büntette [1978. évi IV. törvény 218. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés c) pont] miatt, mint bünszervezetben elkövetőt, 4 év fegyházbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.

II.

[2] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a VI. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva elsődlegesen a törvénynek megfelelő határozat meghozatala, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében.

[3] Kifejtette, hogy a jogerős tényállás alapján a bünszervezetben elkövetés nem állapítható meg a VI. rendű terhelt terhére. A terhelt ugyanis mindössze két alkalommal, rövid időintervallumban vett részt a cselekményekben, egy társával állt kapcsolatban, aki a tényállás szerint nem utasítója volt, csupán a rábízott feladatot hárította át a VI. rendű terheltre.

[4] A tényállásban nincs további adat arra, hogy a VI. rendű terheltnek az előzményekről, a cselekmények volumenéről, résztvevőiről, az összehangoltan tevékenykedő szervezetről tudomása lett volna. Utalt arra is, hogy a bünszervezet fogalmának a jogerős ítélet kihirdetését követően történt változtatásának az volt a célja, hogy az adott csoportosuláshoz lazán kötődő elkövetők esetében a bünszervezetben elkövetés jogkövetkezményei ne legyenek alkalmazhatóak.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.47/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályoknak megfelelően került sor a VI. rendű terhelt terhére a bünszervezetben elkövetés megállapítására, amely tekintetében a másodfokú ítélet indokolásában kifejtettekkel egyetértett. A VI. rendű terhelt az indítvánnyal ellentétben pedig nem kettő, hanem három cselekményben vett részt. A bünszervezet új fogalmára történő hivatkozás a Be. 659. § (2) bekezdése alapján eredményre nem vezethet.

[6] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az első- és másodfokú határozatot a VI. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

[7] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.

[8] A VI. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[9] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[10] A védő sérelmezte a bünszervezetben történő elkövetés megállapítását.

[11] A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni, ez a bünszervezet fogalma esetén is irányadó.

[12] A bünszervezetben elkövetés esetén az ötévi vagy azt meghaladó büntetési tétellel fenyegetett bűncselekmény büntetési tételének a felső határa a kétszeresére emelkedik (1978. évi IV. törvény 98. §), azaz amennyiben a bünszervezetben elkövetés anyagi jogszabálysértő, a felemelt tételkeretek közötti büntetéskiszabás elvben törvénysértő büntetés kiszabását eredményezheti.

[13] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki a bíróság törvénysértő büntetést.

[14] Ehhez képest az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény 137. § 8. pontja szerint bünszervezet a három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, melynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő, szándékos bűncselekmények elkövetése. Ezzel egyező volt az elbíráláskori Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti bünszervezet fogalom.

[15] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján

pedig a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[16] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[17] A jogerős tényállás VI. rendű terheltet érintő lényege a következő.

[18] Az I. rendű terhelt családi és baráti ismeretségi köréből kialakítva olyan bűnszervezetet működtetett és irányított, melyben a terhelték egyes országokon átnyúló, összehangolt tevékenységeket kifejtő bűnöző csoportokhoz kapcsolódtak. A terhelték egymás tevékenységét összehangolva Szerbia területéről érkező, úti okmányokkal nem rendelkező személyeknek anyagi ellenszolgáltatás ellenében segítséget nyújtottak egyrészt Magyarország államhatárának meg nem engedett módon történő átlépéséhez a zöldhatáron át, másrészt az országon belül való utaztatásukhoz, illetve nyugat-európai országokba történő kijuttatásukhoz. A szerb-magyar határról Magyarország felé a migránsok szervezését, átjuttatását az eljárás során ismeretlenül maradt, elfogásra nem került személy szervezte a III. rendű terhelt segítségével, aki részt vett több alkalommal is a migránsoknak zöldhatáron történő átjuttatásában, majd a Magyarország területére illegálisan csempészett külföldieket az I. rendű terhelt megbízásából tette társai, a IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű terhelték az I. rendű terhelt bicskei otthonában, illetőleg a környéken más személyeknél pihentették, majd ezt követően szállították nyugat-európai országokba, pl. Ausztriába és Olaszországba.

[19] Mindezt egy nemzetközi méretekben működő bűnszervezet tagjainak összehangolt, munkamegosztáson alapuló tevékenységének eredményeképpen valósították meg, melynek tagjai között alá-, fölérendeltségi viszony állt fenn – az I. rendű terhelt, valamint a szervező és irányító, a II. rendű terhelt, mint szervező, a többi terhelt pedig mint sétáltató, előfutó, sofőr, vagy a pihentetést biztosító személy –, és valamennyi résztvevő haszonszerzési célzatára épülve működtették úgy, hogy a terhelték ismert és ismeretlenül maradt társaik tevékenységéről tudva, velük együttműködve vettek részt a cselekmények elkövetésében.

[20] A több országot átfogó, az utazás minden részletét megtervező bűnszervezet célja ennek a szervezetnek a folyamatos működtetése volt úgy, hogy a Szerbiában és Magyarországon lévő irányítók és szervezők utasításainak engedelmeskedve az egyes tagok részfeladatot végeztek el, és az átcsempészett külföldieket egymásnak átadva, az országhatárokon átjuttatva kívánták a célállomáshoz minél közelebb juttatni, ha lehetőségük volt rá, egészen a célállomásig elvinni.

[21] Az I. rendű terhelt 2010. március végén, március 28-át megelőző napokban anyagi haszonszerzés érdekében ismételten megállapodott újabb további négy fő migráns országon belüli utaztatásában, amennyiben szükséges, pihentetésében és a célállomásuk felé történő továbbutaztatásukban.

[22] Ezen cselekmény során az I. rendű terhelt az V. rendű terheltet bízta meg azzal, hogy biztosítson szállás- és pihenési lehetőséget a migránsoknak, majd az V. rendű terhelt ezt a feladatot a VI. rendű terheltre hárította tovább, aki ebbe bele is egyezett.

[23] 2010. március 30-án 00 órát követő időben a Rendőrkapitányság munkatársai intézkedés alá vonták a VII. rendű terhelt által vezetett gépjárművet, melyben utasként négy fő külföldi állampolgár tartózkodott, akik jogszerű magyarországi tartózkodásukat igazolni nem tudták. Közülük a fiatalkorú a Megyei Gyermek- és Ifjúságvédő Intézetben került elhelyezésre, míg a VII. rendű terheltet a nyomozó hatóság őrizetbe vette.

[24] A szállítás előkészítése és a kivitelezés közben az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt telefonon tartották a kapcsolatot a III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VII. rendű terhelttel, illetőleg megbízójukkal, míg a VI. rendű terhelt az események során csak az V. rendű terhelttel állt telefonos kapcsolatban (VII. tényállás).

[25] Miután a 2010. március 30-ra tervezett szállítás nem járt sikerrel, 2010. április 2. napján az ismeretlen társuk megbízásából az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt ismételten megszervezték a fiatalok külföldre csempészését. Ennek végrehajtása érdekében a IV. rendű terhelt 2010. április 2. napján ismételten Szegedre utazott, és az intézet közelében találkozott a fiatalokkal, majd vele együtt a szegedi vasútállomásra ment, onnan együtt vonattal utaztak. Ezzel egyidőben az I. rendű terhelt azzal bízta meg az V. rendű terhelteket, hogy a vasútállomásról hozza el a fiatalokat, valamint a IV. rendű terhelteket, gondoskodjon pihentetéséről, majd 2010. április 3. napján szállítsa őt tovább az Európai Unió mélyiségi területe felé. A feladatot az V. rendű terhelt elvállalta, azonban azt továbbhárította a VI. rendű terhelteknek, aki elvállalta és azt végre is hajtotta. Az események során az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt telefonon tartotta a kapcsolatot a IV. rendű és az V. rendű terheltekkel, valamint a megbízóval, míg a VI. rendű terhelt közvetlenül csak az V. rendű terheltekkel állt telefonos kapcsolatban (VIII. tényállás).

[26] 2010. május 19. napján a megbízó segítségével két fő migráns meg nem engedett módon lépte át a magyar-szerb határt és jutott Magyarország területére. 2010. május 20. napján 1.100 eurót ajánlott fel az I. rendű terhelteknek annak érdekében, hogy a migránsokat a magyar-osztrák határ közeléből szállítsa el, az I. rendű terhelt ezért az 1.100 eurót meg is kapta. Az I. rendű terhelt a VI. rendű terhelteket bízta meg azzal, hogy segítsen a két migránst előbb a fővárosba, majd onnan – az I. rendű terhelteket hátrahagyva – továbbszállítani. A VI. rendű terhelt a feladatot elvállalta (XI. tényállás).

[27] Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a felülvizsgálatban irányadó tényálláshoz tartoznak mindazon történeti tények, amelyeket az ítéletben megállapítottak, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében.

[28] Ekként az elsőfokú bíróság tényként állapította meg a VIII. tényállást illetően, hogy az intézetbe visszakerült fiatalok az eredeti célhoz való juttatását megpróbálták ismételten megoldani a megbízó felhívására az I. rendű és a II. rendű terheltek. Ehhez ismételten a IV. rendű terhelteket kérték fel, aki vonattal utazott a fiatalokért, aki az intézetből elszökött, csatlakozott hozzá, majd együtt utaztak, ahonnan a VI. rendű terhelt vitte őt tovább Olaszország felé, azonban április 3. napján feltartóztatásra kerültek az olasz határnál. A VI. rendű terhelt másnap hajnalban visszaérkezett, míg a fiatalokat az intézetbe vitték vissza. Mindezek alapján az intézetből megszököő fiatalokat a terheltek előbb a fővárosba szállították, onnan pedig a VI. rendű terhelt próbálta meg Olaszországba juttatni, azonban feltartóztatásra kerültek, így az nem sikerült (elsőfokú ítélet 30. oldal első bekezdés).

[29] Az elsőfokú bíróság a XI. tényállást érintően tényként állapította meg azt, hogy az I. rendű terhelt a megbízó kérésére a két migráns személyi szállítását a VI. rendű terheltekkel közösen, őt megkeresve oldotta meg, a továbbszállításukat a VI. rendű terhelt teljesítette (elsőfokú ítélet 35. oldal első bekezdés).

[30] A felülvizsgálatban irányadó jogerős tényállás alapján egyértelmű – miként arra a Legfőbb Ügyészség az átiratában hivatkozott –, hogy a VI. rendű terhelt a felülvizsgálati indítványban foglaltaktól eltérően nem kettő, hanem három cselekményben vállalt részt és nem csupán az V. rendű, hanem a IV. rendű és az irányító, szervező szerepet ellátó I. rendű terheltekkel is közvetlen kapcsolatba került, továbbá a migránsok pihentetésén kívül belföldi és külföldi szállítást is végzett.

[31] Ezen tényállás alapján a VI. rendű terhelt cselekményének bünszervezetben elkövetettkénti értékelése törvényes.

[32] Az elkövetőnek a bünszervezetben elkövetést átfogó tudattartalmára vont következtetés alapja, hogy a törvény a bünszervezet külső, tárgyi jellegű ismérveit határozza meg, amelyek kívülálló számára is felismerhetők. Ehhez képest az elkövető tudatának arra kell kiterjednie, hogy a bünszervezet tárgyi sajátosságainak ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik.

[33] A bünszervezetben elkövetés akkor válik egyértelműen felismerhetővé, amikor a többi feltétel mellett a bűncselekményre irányultság is megjelenik. Ehhez képest a tárgyi, külső körülmények alapulvételével vonható következtetés arra, hogy

– a VI. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy magatartása nem elszigetelt, hanem másokéval összehangolt,

– a bünszervezet hosszabb időre szervezett, amelynek szempontjából közömbös, hogy abban ki, mennyi ideig vett részt.

[34] Az összehangolt működés a bünszervezet – jelen ügyben hatályos – fogalmi ismérve, amely tartalmát tekintve a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása. Az összehangoltság meglétének azonban nem feltétele a más cselekvő kilétének ismerete, a bünszervezeten belüli közvetlen, illetve személyes kapcsolat, a törvény ezt nem kívánja meg.

[35] A hosszabb időre szervezettség szempontjából pedig közömbös, hogy az elkövetők milyen időtartamon keresztül vettek részt a bünszervezet működésében. Jelentősége annak van, hogy a tervbe vett bűncselekmény elkövetésén kívül a bűncselekmények elkövetését célzó csoport kialakulására, működésének összehangolására is történik a vállalkozás. E törvényi feltétel lényege a szervezettség fokmérője, megléte nem feltétlen köthető valamely időtartam elteltéhez.

[36] Az elkövetőnek, így a VI. rendű terheltnek sem kell feltétlen ismernie, hogy melyek a bünszervezet létrejöttének körülményei, elégséges, ha a bünszervezet tárgyi értelemben vett és előbb ismertetett sajátosságainak az ismeretében csatlakozik cselekményével a szervezet tevékenységéhez.

[37] Erre a jogi – és tudattartalomra vont – következtetésre alapot ad, ha az elkövetési magatartások egymást kiegészítő jellegűek, és azok kapcsolódása a célzott és végrehajtott bűncselekményhez kölcsönös, az adott tényállásszerű elkövetési magatartás keretei közé illeszkedő cselekmény más személy előző cselekményéhez társul, avagy a célzott bűncselekmény megvalósulásához további láncolatos tevékenységet feltételez.

[38] Az irányadó tényállás alapján a VI. rendű terhelt tudta, hogy cselekménye egy bejáratott mechanizmushoz kapcsolódó, melynek iránya külföldről Magyarországon át külföldre vezető, több országot érintő. Következésképpen a VI. rendű terhelt embercsempészésre irányuló, azt megvalósító cselekményével, azaz az államhatárnak más által, a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítségnyújtással, pihentetéssel, szállítással a tényállás szerinti külföldi állampolgárok több országon keresztül történő utaztatását megszervező, haszon érdekében tevékenykedő, összehangoltan működő, munkamegosztáson alapuló bünszervezethez kapcsolódott.

[39] A VI. rendű terhelt a bünszervezet magyarországi tagjaként tevékenykedett, a cselekvősége e körben jellemzően végrehajtói volt.

[40] A VI. rendű terhelt cselekménye ekként megalapozza a bünszervezetben elkövetés megállapítását, az a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos büntető anyagi jogszabályoknak megfelelő.

[41] Csupán megjegyzi a Kúria, hogy mindemellett az elsőfokú ítélet tartalmazza az alá-, fölérendeltségi viszonyra vonatkozó megállapításokat is, miként egyértelműen megmutatkozik a cselekmények konspiratív, a végrehajtást leplező, illetve a végrehajtásban együtt reménykedést feltételező jellege is.

[42] Következésképpen a VI. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmények minősítése, a bünszervezetben elkövetés megállapítása törvényes. Az ehhez kapcsolódó törvényi keretek között kiszabott büntetés pedig – mely a büntetési tételkeret alsó határához közelítő – nyilvánvalóan nem törvénytörő, a felülvizsgálati indítvány így alaptalan.

[43] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek felülvizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a VI. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[44] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[45] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2020. október 8.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bírószághatóság